

ΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΚΟΡΥΦΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΥΡΩ

1. Κατά την τελευταία τριετία, λάβαμε πρωτοφανή μέτρα, προκειμένου να αντιμετωπίσουμε τις επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, τόσο στην ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και στη ζώνη του ευρώ. Η στρατηγική την οποία εφαρμόζουμε περιλαμβάνει αποφασιστικές προσπάθειες ώστε να εξασφαλισθούν η δημοσιονομική εξυγίανση, η υποστήριξη χωρών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες και να ενισχυθεί η διακυβέρνηση της ζώνης του ευρώ που θα οδηγήσει σε βαθύτερη οικονομική ενοποίηση μεταξύ των χωρών μας και σε ένα φιλόδοξο θεματολόγιο για την ανάπτυξη. Κατά τη σύνοδο της 21ης Ιουλίου, λάβαμε ορισμένες σημαντικές αποφάσεις. Η επικύρωση, και από τα 17 κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, των μέτρων που αφορούν το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) ενισχύει την ικανότητά μας να αντιδράσουμε στην κρίση. Η συμφωνία και από τα τρία θεσμικά όργανα για ισχυρή νομοθετική δέσμη εντός των δομών της ΕΕ σχετικά με τη βελτίωση της οικονομικής διακυβέρνησης συνιστά ακόμη ένα αξιόλογο επίτευγμα. Η καθιέρωση του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου άλλαξε ριζικά τον τρόπο συντονισμού των δημοσιονομικών και οικονομικών πολιτικών μας σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Πλέον, ο συντονισμός σε ενωσιακό επίπεδο πραγματοποιείται πριν από τη λήψη των εθνικών αποφάσεων. Το ευρώ εξακολουθεί να στηρίζεται σε ισχυρές βάσεις.
2. Απαιτείται περαιτέρω δράση για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης. Για το λόγο αυτό, συμφωνούμε σήμερα ως προς ένα περιεκτικό σύνολο πρόσθετων μέτρων με τα οποία εκφράζουμε την ισχυρή μας βούληση να πράξουμε τα αναγκαία για την αντιμετώπιση των τρεχουσών δυσκολιών και να λάβουμε τα απαραίτητα μέτρα για την ολοκλήρωση της οικονομικής και νομισματικής μας ένωσης. Υποστηρίζουμε πλήρως την ΕΚΤ στις προσπάθειές της να διατηρήσει τη σταθερότητα των τιμών στη ζώνη του ευρώ.

Διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την ανάπτυξη

3. Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να βελτιώσει την προοπτική της για την ανάπτυξη και την απασχόληση, όπως περιγράφεται στο θεματολόγιο για την ανάπτυξη που συμφωνήθηκε κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 23ης Οκτωβρίου 2011. Επαναλαμβάνουμε την πλήρη δέσμευσή μας να εφαρμόσουμε τις συστάσεις ανά χώρα, οι οποίες διατυπώθηκαν στο πλαίσιο του πρώτου Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και να επικεντρώσουμε τις δημόσιες δαπάνες στους τομείς της ανάπτυξης.

4. Όλα τα κράτη μέλη της ζώνης ευρώ είναι απολύτως αποφασισμένα να συνεχίσουν την πολιτική τους για δημοσιονομική εξυγίανση και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Ιδιαίτερη προσπάθεια θα χρειασθεί να καταβάλουν τα κράτη μέλη εκείνα που αντιμετωπίζουν εντάσεις στις αγορές κρατικών ομολόγων.
5. Χαιρετίζουμε τα σημαντικά βήματα που πραγματοποίησε η Ισπανία προκειμένου να μειώσει το δημοσιονομικό της έλλειμμα, να αναδιαρθρώσει τον τραπεζικό τομέα της και να μεταρρυθμίσει τις αγορές προϊόντων και εργασίας, καθώς και την έγκριση μιας συνταγματικής τροποποίησης περί ισοσκελισμένου προϋπολογισμού. Η αυστηρή υλοποίηση της δημοσιονομικής προσαρμογής σύμφωνα με τον σχεδιασμό είναι ουσιαστικής σημασίας, συμπεριλαμβανομένου του περιφερειακού επιπέδου, προκειμένου να τηρηθούν οι δεσμεύσεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, καθώς και η ενίσχυση του δημοσιονομικού πλαισίου με την επεξεργασία νομοθεσίας χαμηλότερου επιπέδου ώστε να καταστεί πλήρως λειτουργική η συνταγματική τροποποίηση. Απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες προκειμένου να αυξηθεί η ανάπτυξη έτσι ώστε να μειωθεί το απαράδεκτα υψηλό ποσοστό ανεργίας. Στις ενέργειες αυτές πρέπει να συμπεριληφθούν η ενίσχυση των αλλαγών στην αγορά εργασίας ώστε να αυξηθεί η ευελιξία σε επίπεδο επιχειρήσεων και η απασχολησιμότητα του εργατικού δυναμικού, καθώς και άλλες μεταρρυθμίσεις που θα βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα, ιδιαίτερα η προέκταση των μεταρρυθμίσεων στον τομέα των υπηρεσιών.
6. Χαιρετίζουμε τα σχέδια της Ιταλίας για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που τονώνουν τη μεγέθυνση και τη στρατηγική για την εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών, όπως περιγράφονται στην επιστολή που απευθύνεται στους Προέδρους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της Επιτροπής και παροτρύνουμε την Ιταλία να παρουσιάσει επείγοντως ένα φιλόδοξο χρονοδιάγραμμα των μεταρρυθμίσεων αυτών. Επικροτούμε τη δέσμευση της Ιταλίας να επιτύχει ισοσκελισμένο προϋπολογισμό έως το 2013 και διαρθρωτικό πλεόνασμα του προϋπολογισμού το 2014, επιτυγχάνοντας μείωση του ακαθάριστου χρέους του δημόσιου τομέα στο 113% του ΑΕΠ το 2014, καθώς και την προβλεπόμενη προσθήκη διάταξης στο σύνταγμα περί ισοσκελισμένου προϋπολογισμού έως τα μέσα του 2012.

Η Ιταλία θα εφαρμόσει τώρα τις προτεινόμενες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις προκειμένου να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα με τον περιορισμό της γραφειοκρατίας, την κατάργηση των ελάχιστων αμοιβών στην παροχή επαγγελματικών υπηρεσιών και την περαιτέρω απελευθέρωση των τοπικών δημόσιων υπηρεσιών και επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας. Σημειώνουμε τη δέσμευση της Ιταλίας να προβεί σε αναθεώρηση της εργατικής νομοθεσίας και ειδικότερα των κανόνων και διαδικασιών περί απόλυσης και να επανεξετάσει το κατακερματισμένο σύστημα των επιδομάτων ανεργίας έως τα τέλη του 2011, λαμβάνοντας υπόψη τους δημοσιονομικούς περιορισμούς. Σημειώνουμε το σχέδιο αύξησης του ορίου συνταξιοδότησης στα 67 έτη έως το 2026 και συνιστούμε τον έως το τέλος του έτους καθορισμό της διαδικασίας για επίτευξη του στόχου αυτού.

Στηρίζουμε την πρόθεση της Ιταλίας να επανεξετάσει τα προγράμματα διαρθρωτικών ταμείων ιεραρχώντας εκ νέου τα σχέδια και εστιάζοντας στην εκπαίδευση, την απασχόληση, το ψηφιακό θεματολόγιο και τα σιδηροδρομικά δίκτυα προκειμένου να βελτιωθούν οι προϋποθέσεις για την τόνωση της ανάπτυξης και την αντιμετώπιση των περιφερειακών αποκλίσεων.

Καλούμε την Επιτροπή να παράσχει λεπτομερή αξιολόγηση των μέτρων και να παρακολουθεί την εφαρμογή τους, τις δε ιταλικές αρχές να παράσχουν εγκαίρως κάθε αναγκαία πληροφορία για την αξιολόγηση αυτή.

Χώρες που υπόκεινται σε πρόγραμμα προσαρμογής

7. Επαναλαμβάνουμε ότι είμαστε αποφασισμένοι να εξακολουθήσουμε να στηρίζουμε όλες τις χώρες που υπόκεινται σε πρόγραμμα έως ότου ανακτήσουν πρόσβαση στις αγορές, με την προϋπόθεση ότι θα εφαρμόσουν πλήρως τα προγράμματα αυτά.
8. Όσον αφορά τις χώρες που υπόκεινται σε πρόγραμμα, εκφράζουμε ικανοποίηση για την πρόοδο που σημείωσε η Ιρλανδία όσον αφορά την πλήρη εφαρμογή του προγράμματος προσαρμογής της, το οποίο παράγει θετικά αποτελέσματα. Η Πορτογαλία πραγματοποιεί επίσης πρόοδο στο πρόγραμμά της και είναι αποφασισμένη να εξακολουθήσει να λαμβάνει μέτρα για τη στήριξη της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Καλούμε και τις δύο χώρες να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους, να παραμείνουν προσηλωμένες στους συμφωνημένους στόχους και να είναι έτοιμες να λάβουν οποιαδήποτε πρόσθετα μέτρα απαιτηθούν για την επίτευξη των στόχων αυτών.
9. Χαιρετίζουμε την απόφαση της Ευρωομάδας για την καταβολή της έκτης δόσης του προγράμματος στήριξης ΕΕ/ΔΝΤ για την Ελλάδα. Προσβλέπουμε στην ολοκλήρωση ενός βιώσιμου και αξιόπιστου νέου πολυετούς προγράμματος ΕΕ/ΔΝΤ μέχρι το τέλος του έτους.

10. Θα πρέπει να ενισχυθούν οι μηχανισμοί για την παρακολούθηση της εφαρμογής του ελληνικού προγράμματος, όπως ζήτησε η ελληνική κυβέρνηση. Η ιδιοποίηση του προγράμματος είναι ελληνική και η εφαρμογή του ευθύνει των ελληνικών αρχών. Στο πλαίσιο του νέου προγράμματος, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τους υπόλοιπους εταίρους της στην Τρόικα, θα συγκροτήσει για τη διάρκεια του προγράμματος επιτόπου εποπτική ικανότητα, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής εθνικών εμπειρογνομώνων, σε στενή και συνεχή συνεργασία με την ελληνική κυβέρνηση και την Τρόικα για την παροχή συμβουλών και συνδρομής ώστε να διασφαλιστεί η έγκαιρη και πλήρης εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων. Θα συνδράμει την Τρόικα στην αξιολόγηση της συμμόρφωσης των μέτρων που θα λάβει η ελληνική κυβέρνηση στο πλαίσιο των δεσμεύσεων του προγράμματος. Αυτός ο νέος ρόλος θα καθοριστεί στο Μνημόνιο συμφωνίας. Προκειμένου να διευκολυνθεί η αποδοτική χρήση των σημαντικών επίσημων δανείων για την ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών, η διακυβέρνηση του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) θα ενισχυθεί σε συμφωνία με την ελληνική κυβέρνηση και την Τρόικα.
11. Εκφράζουμε την πλήρη υποστήριξή μας προς την Ειδική Ομάδα για την τεχνική βοήθεια που συγκρότησε η Επιτροπή.
12. Η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα (PSI) έχει ζωτικό ρόλο στην εδραίωση της βιωσιμότητας του ελληνικού χρέους. Συνεπώς χαιρετίζουμε την τρέχουσα συζήτηση μεταξύ της Ελλάδας και των ιδιωτών επενδυτών της για την εξεύρεση λύσης για εμβάθυνση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα. Από κοινού με ένα φιλόδοξο πρόγραμμα για την ελληνική οικονομία, η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα αναμένεται να διασφαλίσει την απομείωση της σχέσης του ελληνικού χρέους προς το ΑΕΠ με στόχο να φθάσει το 120% έως το 2020. Προς το σκοπό αυτό, καλούμε την Ελλάδα, τους ιδιώτες επενδυτές και όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να διαμορφώσουν εθελοντική ανταλλαγή ομολόγων με ονομαστική μείωση του 50% επί του θεωρητικού ελληνικού χρέους που κατέχουν ιδιώτες επενδυτές. Τα κράτη μέλη της ευρωζώνης θα συνεισφέρουν στη δέσμη PSI ποσό ύψους έως 30 δισ. ευρώ. Στη βάση αυτή, ο επίσημος τομέας είναι έτοιμος να παράσχει πρόσθετη χρηματοδότηση του προγράμματος ύψους έως 100 δισ. ευρώ μέχρι το 2014, συμπεριλαμβανομένης της απαιτούμενης ανακεφαλαιοποίησης των ελληνικών τραπεζών. Το νέο πρόγραμμα θα πρέπει να συμφωνηθεί έως το τέλος του 2011 και η ανταλλαγή ομολόγων να εφαρμοστεί στις αρχές του 2012. Καλούμε το ΔΝΤ να συνεχίσει να συνεισφέρει στη χρηματοδότηση του νέου ελληνικού προγράμματος.

13. Η Ελλάδα δεσμεύει μελλοντικές ταμειακές ροές από το πρόγραμμα «Ηλιος» ή άλλα έσοδα από ιδιωτικοποιήσεις πέραν των ήδη περιλαμβανομένων στο πρόγραμμα προσαρμογής για την περαιτέρω μείωση του χρέους της Ελληνικής Δημοκρατίας έως 15 δισ. ευρώ με σκοπό την αποκατάσταση της δανειοδοτικής ικανότητας του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF).
14. Η πιστωτική ενίσχυση θα παρασχεθεί για να στηρίξει την ποιότητα της παροχής ασφάλειας προκειμένου να καταστεί δυνατή η περαιτέρω χρήση της για την πρόσβαση των ελληνικών τραπεζών στις πράξεις εξασφάλισης ρευστότητας του Ευρωσυστήματος.
15. Όσον αφορά τη γενική προσέγγισή μας για τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στη ζώνη του ευρώ, επαναλαμβάνουμε την απόφασή μας της 21ης Ιουλίου 2001, ότι η περίπτωση της Ελλάδας απαιτεί μια λύση έκτακτου και μοναδικού χαρακτήρα.
16. Όλα τα υπόλοιπα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ επαναλαμβάνουν επισήμως την ακλόνητη βούλησή τους να τιμήσουν πλήρως την οικεία κρατική υπογραφή τους, καθώς και όλες τις δεσμεύσεις τους για βιώσιμες δημοσιονομικές συνθήκες και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της ζώνης του ευρώ υποστηρίζουν πλήρως την αποφασιστικότητα αυτή, καθώς η αξιοπιστία όλων των κρατικών υπογραφών τους συνιστά ουσιαστικό στοιχείο για την εξασφάλιση χρηματοοικονομικής σταθερότητας στο σύνολο της ζώνης του ευρώ.

Μηχανισμοί σταθερότητας

17. Η διαδικασία επικύρωσης του αναθεωρημένου ΕΤΧΣ έχει πλέον ολοκληρωθεί σε όλα τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ και η Ευρωομάδα έχει συμφωνήσει τις εκτελεστικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις παρεμβάσεις στις πρωτογενείς και στις δευτερογενείς αγορές, τις παροχές προληπτικής πίστωσης και την ανακεφαλαιοποίηση τραπεζών. Ως εκ τούτου, οι αποφάσεις τις οποίες λάβαμε σχετικά με το ΕΤΧΣ στις 21 Ιουλίου μπορούν να εφαρμοσθούν πλήρως. Θα χρησιμοποιηθούν αποτελεσματικά όλα τα διαθέσιμα μέσα για την εξασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στη ζώνη του ευρώ. Όπως αναφέρεται στις εκτελεστικές κατευθυντήριες γραμμές, σύμφωνα με τις πρακτικές του ΔΝΤ, τυχόν νέα (προληπτικά) προγράμματα θα υπόκεινται σε επιβολή αυστηρών όρων. Η Επιτροπή θα ασκεί ενισχυμένη εποπτεία στα οικεία κράτη μέλη και θα υποβάλει τακτικά εκθέσεις στην Ευρωομάδα.

18. Συμφωνούμε ότι η ικανότητα του ενισχυμένου ΕΤΧΣ πρέπει να χρησιμοποιηθεί με στόχο τη μεγιστοποίηση των διαθέσιμων πόρων στο ακόλουθο πλαίσιο:
- στόχος είναι να υποστηριχθεί η πρόσβαση στην αγορά των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ που αντιμετωπίζουν πιέσεις της αγοράς και να εξασφαλιστεί η ορθή λειτουργία των αγορών κρατικών ομολόγων της ζώνης ευρώ, ενώ παράλληλα θα διατηρείται πλήρως η υψηλή διαβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας του ΕΤΧΣ. Τα μέτρα αυτά είναι απαραίτητα για να εξασφαλιστεί χρηματοπιστωτική σταθερότητα και να παρασχεθεί επαρκής οριοθέτηση ώστε να αποφευχθεί η μετάδοση του ανικτύπου·
  - αυτό θα πραγματοποιηθεί χωρίς να παραταθούν οι εγγυήσεις που στηρίζουν τον μηχανισμό και σύμφωνα με τους κανόνες της Συνθήκης, καθώς και τους όρους και τις προϋποθέσεις της υπάρχουσας συμφωνίας-πλαisiού, η οποία θα λειτουργεί στο πλαίσιο των συμφωνηθέντων μέσων, που συνεπάγονται την κατάλληλη αναλογικότητα και επιτήρηση.
19. Συμφωνούμε σε δύο βασικές επιλογές για την ενεργοποίηση των πόρων του ΕΤΧΣ:
- την παροχή πιστωτικής ενίσχυσης των νέων χρεών των κρατών μελών, με την οποία θα μειωθεί το κόστος χρηματοδότησης. Η εξαγορά της ασφάλισης αυτής θα προσφερθεί στους ιδιώτες επενδυτές ως επιλογή όταν αγοράζουν ομόλογα στην πρωτογενή αγορά·
  - τη μεγιστοποίηση των πηγών χρηματοδότησης του ΕΤΧΣ με τον συνδυασμό πόρων από ιδιωτικά και δημόσια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και επενδυτές, που μπορούν να διακανονιστούν με μέσα ειδικής χρήσης. Έτσι θα αυξηθούν οι πόροι που είναι διαθέσιμοι για την παράταση των δανείων, για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών και για την αγορά ομολόγων στην πρωτογενή και τη δευτερογενή αγορά.
20. Το ΕΤΧΣ θα έχει την ευελιξία να χρησιμοποιήσει αυτές τις δύο επιλογές ταυτόχρονα, χρησιμοποιώντας τις ανάλογα με τον ειδικό σκοπό που επιδιώκεται και τις συνθήκες της αγοράς. Το αποτέλεσμα της μόχλευσης εκάστης επιλογής θα ποικίλει αναλόγως των συγκεκριμένων χαρακτηριστικών της και των συνθηκών της αγοράς, αλλά θα μπορούσε να φτάσει το 4 ή 5.

21. Καλούμε την Ευρωομάδα να διατυπώσει οριστικά τους όρους και τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή των εν λόγω διαδικασιών τον Νοέμβριο, υπό μορφή κατευθυντήριων γραμμών και σύμφωνα με το σχέδιο όρων και προϋποθέσεων που ετοίμασε το ΕΤΧΣ.
22. Επιπροσθέτως, περαιτέρω ενίσχυση των πόρων του ΕΚΧΣ μπορεί να επιτευχθεί με ακόμα στενότερη συνεργασία με το ΔΝΤ. Η Ευρωομάδα, η Επιτροπή και το ΕΚΧΣ θα εργαστούν πάνω σε όλες τις πιθανές επιλογές.

Τραπεζικό σύστημα

23. Χαιρετίζουμε τη συμφωνία που επιτεύχθηκε σήμερα από τα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την ανακεφαλαιοποίηση και τη χρηματοδότηση των τραπεζών (βλ. παράρτημα 2).

Οικονομικός και δημοσιονομικός συντονισμός και σχετική εποπτεία

24. Η δέσμη νομοθετικών προτάσεων για την οικονομική διακυβέρνηση ενισχύει το συντονισμό των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών και της σχετικής εποπτείας. Μετά τη θέση της σε ισχύ τον Ιανουάριο 2012 θα εφαρμοσθεί αυστηρά ως μέρος του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Ζητούμε από την Επιτροπή και το Συμβούλιο αυστηρή εποπτεία, μεταξύ άλλων μέσω αμοιβαίας πίεσης μεταξύ των εταίρων, και ενεργό αξιοποίηση των υφιστάμενων και νέων μέσων που είναι διαθέσιμα. Υπενθυμίζουμε επίσης τις δεσμεύσεις που έχουμε αναλάβει στο πλαίσιο του Συμφώνου για το Ευρώ +.
25. Η συμμετοχή σε μια νομισματική ένωση έχει σημαντικές επιπτώσεις και συνεπάγεται πολύ στενότερο συντονισμό και εποπτεία για τη διασφάλιση της σταθερότητας και της βιωσιμότητας ολόκληρης της ζώνης. Η τρέχουσα κρίση αποδεικνύει ότι το θέμα αυτό θα πρέπει να αντιμετωπισθεί πολύ πιο αποτελεσματικά. Κατά συνέπεια, ενισχύοντας τα εργαλεία μας για την αντιμετώπιση των κρίσεων στο πλαίσιο της ζώνης του ευρώ θα σημειώσουμε παράλληλα περαιτέρω πρόοδο στην ολοκλήρωση των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών με την ενδυνάμωση του συντονισμού, της εποπτείας και της πειθαρχίας. Θα διαμορφώσουμε τις αναγκαίες πολιτικές για να στηριχθεί η λειτουργία της ζώνης του ενιαίου νομίσματος.

26. Ειδικότερα, με βάση τη μόλις εγκριθείσα νομοθετική δέσμη, το ευρωπαϊκό εξάμηνο και το Σύμφωνο για το Ευρώ +, αναλαμβάνουμε τη δέσμευση να εφαρμόσουμε τα ακόλουθα πρόσθετα μέτρα σε εθνικό επίπεδο :
- α. θέσπιση από κάθε κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ κανόνων σχετικά με την ισοσκελίση του προϋπολογισμού σε διαρθρωτικούς όρους που να ενσωματώνουν τους κανόνες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης στην εθνική νομοθεσία, κατά προτίμηση σε συνταγματικό ή ισοδύναμο επίπεδο, έως το τέλος του 2012,
  - β. ενίσχυση των εθνικών δημοσιονομικών πλαισίων πέραν της οδηγίας σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών. Ειδικότερα, οι εθνικοί προϋπολογισμοί θα πρέπει να βασίζονται σε ανεξάρτητες προβλέψεις ανάπτυξης.
  - γ. πρόσκληση προς τα εθνικά κοινοβούλια να δεσμευθούν να λαμβάνουν υπόψη τους τις συστάσεις που εκδίδονται σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με την εφαρμογή των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών,
  - δ. διαβούλευση με την Επιτροπή και τα υπόλοιπα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ πριν από την έγκριση οποιωνδήποτε σημαντικών προγραμμάτων για τη μεταρρύθμιση των δημοσιονομικών ή οικονομικών πολιτικών με ενδεχόμενες δευτερογενείς επιπτώσεις, ώστε να τους δοθεί η δυνατότητα να εκτιμήσουν τον ενδεχόμενο αντίκτυπο στο σύνολο της ζώνης του ευρώ.
  - ε. δέσμευση για αυστηρή τήρηση των συστάσεων της Επιτροπής και του οικείου Επιτρόπου όσον αφορά την εφαρμογή του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.
27. Συμφωνούμε επίσης ότι διασφαλίζεται στενότερη παρακολούθηση και περαιτέρω επιβολή της νομοθεσίας με τους εξής τρόπους :
- α. για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ στα οποία εφαρμόζεται διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος, η Επιτροπή και το Συμβούλιο θα μπορούν να εξετάζουν τα σχέδια εθνικών προϋπολογισμών και μέτρα για την αντιμετώπιση των ανισορροπιών και να γνωμοδοτούν επ' αυτών πριν από την έγκρισή τους από τα αντίστοιχα εθνικά κοινοβούλια. Επιπλέον, η Επιτροπή θα παρακολουθεί την εκτέλεση των προϋπολογισμών και, εάν απαιτείται, θα προτείνει τροποποιήσεις κατά τη διάρκεια του έτους:

- β. στην περίπτωση αποκλίσεων κατά την εφαρμογή προγράμματος προσαρμογής, θα εφαρμόζεται στενότερη παρακολούθηση και συντονισμός της εφαρμογής του.
28. Αναμένουμε την προσεχή πρόταση της Επιτροπής για στενότερη παρακολούθηση σύμφωνα με το άρθρο 136 της ΣΛΕΕ. Εν προκειμένω, εκφράζουμε ικανοποίηση για την πρόθεση της Επιτροπής να ενισχύσει στους κόλπους της το ρόλο του αρμόδιου Επιτρόπου για στενότερη παρακολούθηση και περαιτέρω επιβολή της νομοθεσίας.
29. Θα ενισχύσουμε περαιτέρω τον οικονομικό πυλώνα της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης και τον καλύτερο συντονισμό των μακρο- και μικρο- οικονομικών πολιτικών. Με βάση το Σύμφωνο για το Ευρώ + θα βελτιώσουμε τη ανταγωνιστικότητα, επιτυγχάνοντας έτσι περαιτέρω σύγκλιση των πολιτικών με στόχο την προώθηση της ανάπτυξης και της απασχόλησης. Ο ουσιαστικός συντονισμός των φορολογικών πολιτικών στην ευρωζώνη είναι αναγκαίο στοιχείο του ισχυρότερου συντονισμού των οικονομικών πολιτικών προκειμένου να στηριχθούν η δημοσιονομική εξυγίανση και η οικονομική ανάπτυξη. Υπό εξέλιξη βρίσκονται οι νομοθετικές εργασίες σχετικά με τις προτάσεις της Επιτροπής για μία κοινή ενοποιημένη βάση φορολόγησης των επιχειρήσεων και Εισφορά επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών.

Δομή διακυβέρνησης της ζώνης του ευρώ

30. Προκειμένου να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικότερα οι παρούσες προκλήσεις και να εξασφαλισθεί μεγαλύτερη ολοκλήρωση, η δομή διακυβέρνησης για τη ζώνη του ευρώ θα ενισχυθεί, ενώ ταυτοχρόνως θα διαφυλαχθεί η ακεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως συνόλου.
31. Θα συνεδριάζουμε συνεπώς τακτικά - τουλάχιστον δύο φορές ετησίως - στο επίπεδό μας, στο πλαίσιο συνόδων κορυφής για το ευρώ, προκειμένου να προσφέρουμε στρατηγικούς προσανατολισμούς για τις οικονομικές και δημοσιονομικές πολιτικές στη ζώνη του ευρώ. Κατά τον τρόπο αυτό θα μπορεί να λαμβάνεται καλύτερα υπόψη στις εσωτερικές πολιτικές μας η διάσταση της ζώνης του ευρώ.
32. Η Ευρωομάδα θα παραμείνει, από κοινού με την Επιτροπή και την ΕΚΤ, στον πυρήνα της καθημερινής διαχείρισης της ζώνης του ευρώ. Θα διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην εφαρμογή του ευρωπαϊκού εξαμήνου από τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ. Θα βασίζεται σε ισχυρότερη προπαρασκευαστική δομή.

33. Λεπτομερέστερες ρυθμίσεις περιέχονται στο Παράρτημα 1 του παρόντος εγγράφου.

Περαιτέρω ολοκλήρωση

34. Το ευρώ αποτελεί βασική συνιστώσα του ευρωπαϊκού μας εγχειρήματος. Θα ενισχύσουμε την οικονομική ένωση ώστε να είναι ανάλογη με τη νομισματική.

35. Καλούμε τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, σε στενή συνεργασία με τον Πρόεδρο της Επιτροπής και τον Πρόεδρο της Ευρωομάδας, να διερευνήσουν ενδεχόμενα βήματα για την επίτευξη του σκοπού αυτού. Θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην περαιτέρω ενίσχυση της οικονομικής σύγκλισης στο πλαίσιο της ζώνης του ευρώ, στη βελτίωση της δημοσιονομικής πειθαρχίας και στην εμβάθυνση της οικονομικής ένωσης, καθώς και στη διερεύνηση της δυνατότητας περιορισμένων τροποποιήσεων της Συνθήκης. Τον Δεκέμβριο του 2011 θα υποβληθεί ενδιάμεση έκθεση ώστε να συμφωνηθούν οι πρώτοι προσανατολισμοί. Η έκθεση θα περιλαμβάνει οδικό χάρτη που θα περιγράφει την πορεία, με πλήρη σεβασμό των εξουσιών των θεσμικών οργάνων. Έως τον Μάρτιο του 2012 θα έχει εκπονηθεί έκθεση αναφορικά με τον τρόπο εφαρμογής των συμφωνηθέντων μέτρων.

Δέκα μέτρα για τη βελτίωση της διακυβέρνησης της ζώνης του ευρώ

Υπάρχει ανάγκη ενίσχυσης του συντονισμού και της εποπτείας των οικονομικών πολιτικών εντός της ζώνης του ευρώ, βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της λήψης αποφάσεων και εξασφάλισης συνεπέστερης επικοινωνίας. Για τους σκοπούς αυτούς, θα ληφθούν τα ακόλουθα δέκα μέτρα, με σεβασμό, παράλληλα, της ακεραιότητας της ΕΕ στο σύνολό της:

1. Θα διεξάγονται τακτικά σύνοδοι κορυφής για το ευρώ με τη συμμετοχή των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων της ζώνης του ευρώ και του Προέδρου της Επιτροπής. Οι σύνοδοι αυτές θα πραγματοποιούνται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο, σε καίριες στιγμές του ετήσιου κύκλου οικονομικής διακυβέρνησης και, ει δυνατόν, μετά τις συνόδους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Ο Πρόεδρος της συνόδου κορυφής για το ευρώ θα μπορεί να συγκαλεί και άλλες συνόδους, εφόσον απαιτείται. Κατά τις συνόδους αυτές, θα χαράσσονται οι στρατηγικοί προσανατολισμοί για τη διεξαγωγή των οικονομικών πολιτικών και για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την ενίσχυση της σύγκλισης στη ζώνη του ευρώ. Ο Πρόεδρος της συνόδου κορυφής για το ευρώ θα είναι υπεύθυνος για την προετοιμασία της συνόδου κορυφής για το ευρώ, σε στενή συνεργασία με τον Πρόεδρο της Επιτροπής.
2. Ο Πρόεδρος της συνόδου κορυφής για το ευρώ θα ορίζεται από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων της ζώνης του ευρώ την ίδια στιγμή κατά την οποία το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκλέγει τον Πρόεδρό του και για ίση διάρκεια θητείας. Εν αναμονή της επόμενης εκλογής, ο εν ενεργεία Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου θα προεδρεύει των συνόδων κορυφής για το ευρώ.
3. Ο Πρόεδρος της συνόδου κορυφής για το ευρώ θα ενημερώνει συνεχώς τα κράτη μέλη που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ σχετικά με την προετοιμασία και τα αποτελέσματα των συνόδων κορυφής. Ο Πρόεδρος θα ενημερώνει επίσης το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τα αποτελέσματα των συνόδων κορυφής για το ευρώ.

4. Όπως και σήμερα, η Ευρωομάδα θα εξακολουθήσει να συντονίζει ολοένα και στενότερα τις οικονομικές πολιτικές και να προάγει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Σεβόμενη τις σχετικές εξουσίες των θεσμικών οργάνων, προάγει την ενισχυμένη εποπτεία των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών των κρατών μελών όσον αφορά τη ζώνη του ευρώ. Επίσης, θα προετοιμάζει τις συνόδους κορυφής για το ευρώ και θα μεριμνά για τη συνέχειά τους.
5. Ο Πρόεδρος της Ευρωομάδας εκλέγεται σύμφωνα με το Πρωτόκολλο αριθ. 14 που προσαρτάται στις Συνθήκες. Η απόφαση για το αν θα πρέπει να εκλέγεται μεταξύ των μελών της Ευρωομάδας ή να είναι αποκλειστικός Πρόεδρος με έδρα τις Βρυξέλλες θα ληφθεί όταν λήξει η θητεία του σημερινού Προέδρου. Ο Πρόεδρος της συνόδου κορυφής για το ευρώ θα δίνει τη γνώμη του για το πρόγραμμα εργασιών της Ευρωομάδας και μπορεί να καλεί τον Πρόεδρο της Ευρωομάδας να συγκαλεί συνεδρίαση της Ευρωομάδας, με κύριο σκοπό την προετοιμασία των συνόδων κορυφής για το ευρώ ή την παρακολούθηση των προσανατολισμών της. Θα υπάρξει σαφής καθορισμός αρμοδιοτήτων και διαδικασιών υποβολής εκθέσεων μεταξύ της συνόδου κορυφής για το ευρώ, της Ευρωομάδας και των προπαρασκευαστικών οργάνων.
6. Ο Πρόεδρος της συνόδου κορυφής για το ευρώ, ο Πρόεδρος της Επιτροπής και ο Πρόεδρος της Ευρωομάδας θα συναντώνται τακτικά, τουλάχιστον μία φορά το μήνα. Στη συνάντηση είναι δυνατόν να καλείται να συμμετάσχει ο Πρόεδρος της ΕΚΤ. Οι πρόεδροι των εποπτικών φορέων και ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΤΧΣ/Διευθύνων Σύμβουλος του ΕΜΣ μπορεί να προσκαλούνται σε ad hoc βάση.
7. Οι εργασίες σε προπαρασκευαστικό επίπεδο θα εξακολουθήσουν να διεξάγονται από την Ομάδα Εργασίας «Ευρωομάδα» (ΟΕΕ), αξιοποιώντας την πραγματογνωμοσύνη της Επιτροπής. Η ΟΕΕ προετοιμάζει επίσης τις συνεδριάσεις της Ευρωομάδας. Θα πρέπει να επικουρείται από υποομάδα μονιμότερου χαρακτήρα, η οποία θα συγκροτείται από τακτικά/αναπληρωματικά μέλη, εκπροσώπους των Υπουργών Οικονομικών, θα συνέρχεται συχνότερα και θα εργάζεται υπό την εξουσία του Προέδρου της ΟΕΕ.
8. Ο Πρόεδρος της ΟΕΕ θα είναι πρόεδρος πλήρους απασχόλησης με έδρα τις Βρυξέλλες. Ο Πρόεδρος θα εκλέγεται ταυτόχρονα με τον προεδρεύοντα της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής.

9. Οι υπάρχουσες διοικητικές δομές (ήτοι η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου και η Γραμματεία της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής) θα ενισχυθούν και θα συνεργάζονται συντονισμένα ούτως ώστε να παρέχουν την κατάλληλη υποστήριξη στον Πρόεδρο της συνόδου κορυφής για το ευρώ και τον Πρόεδρο της Ευρωομάδας, υπό την καθοδήγηση του Προέδρου της ΟΔΕ/ΟΕΕ. Θα ζητείται η συνδρομή εξωτερικών εμπειρογνομόνων κατά περίπτωση και σε ad hoc βάση.
10. Θα καθορισθούν σαφείς κανόνες και μηχανισμοί για να βελτιωθεί η επικοινωνία και να εξασφαλίζονται συνεπέστερα μηνύματα. Ο Πρόεδρος της συνόδου κορυφής για το ευρώ και ο Πρόεδρος της Ευρωομάδας έχουν ειδική αρμοδιότητα στον τομέα αυτό. Ο Πρόεδρος της συνόδου κορυφής της ευρωζώνης, μαζί με τον Πρόεδρο της Επιτροπής, θα είναι υπεύθυνοι για τη γνωστοποίηση των αποφάσεων της Συνόδου κορυφής της ευρωζώνης ο δε Πρόεδρος της Ευρωομάδας, μαζί με τον Επίτροπο ECFIN, θα είναι υπεύθυνοι για τη γνωστοποίηση των αποφάσεων της Ευρωομάδας.
-

Συμφωνία επί της δέσμης για τις τράπεζες

1. Η λήψη μέτρων για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στον τραπεζικό τομέα (δέσμη για τις τράπεζες) αποτελεί επιτακτική ανάγκη και είναι απαραίτητη στο πλαίσιο της ενίσχυσης του προληπτικού ελέγχου του τραπεζικού τομέα της ΕΕ. Τα μέτρα αυτά πρέπει να ανταποκρίνονται:
  - α. Στην ανάγκη να διασφαλιστεί η μεσοπρόθεσμη χρηματοδότηση των τραπεζών, με στόχο την αποφυγή της πιστωτικής ασφυξίας και τη διασφάλιση της ροής πιστώσεων στην πραγματική οικονομία, καθώς και να υπάρξει συντονισμός των μέτρων προς τον σκοπό αυτό.
  - β. Στην ανάγκη να ενισχυθούν η ποιότητα και η ποσότητα των κεφαλαίων των τραπεζών, ώστε να αντέξουν τους κλυδωνισμούς, καθώς και να επιτευχθεί η ενίσχυση αυτή με αξιόπιστο και εναρμονισμένο τρόπο.

Μεσομακροπρόθεσμη χρηματοδότηση

2. Θα απαιτηθούν εγγυήσεις για τις υποχρεώσεις των τραπεζών ώστε να τους παρασχεθεί αμεσότερη στήριξη για την πρόσβασή τους σε μεσομακροπρόθεσμη χρηματοδότηση (βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση διατίθεται από την ΕΚΤ και τις οικείες εθνικές κεντρικές τράπεζες), όπου κρίνεται σκόπιμο. Οι εγγυήσεις αυτές αποτελούν επίσης ουσιαστική συνιστώσα της στρατηγικής για τον περιορισμό των ενεργειών απομόχλευσης.
3. Απλή επανάληψη της εμπειρίας του 2008, με πλήρη εθνική διακριτική ευχέρεια ως προς τη συγκρότηση καθεστώτων ρευστότητας, ενδέχεται να μην προσφέρει ικανοποιητική λύση υπό τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς. Κατά συνέπεια, απαιτείται πραγματικά συντονισμένη προσέγγιση σε ενωσιακό επίπεδο, όσον αφορά τα κριτήρια εισόδου, τον καθορισμό των τιμών και τους όρους. Η Επιτροπή θα πρέπει να διερευνήσει κατεπειγόντως μαζί με την ΕΑΤ, την ΕΤΕπ και την ΕΚΤ τους τρόπους επίτευξης του στόχου αυτού και να υποβάλει έκθεση στην ΟΔΕ.

Κεφαλαιοποίηση των τραπεζών

4. **Κεφαλαιακός στόχος:** Υπάρχει ευρεία συμφωνία ως προς την απαίτηση για σημαντική ενίσχυση του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας υψίστης ποιότητας στο 9%, μετά από λογιστική αποτίμηση της αγοραίας αξίας της έκθεσης σε κρατικά ομόλογα, με ισχύ από την 30ή Σεπτεμβρίου 2011, ώστε να δημιουργηθεί προσωρινό απόθεμα ασφαλείας, το οποίο δικαιολογούν οι εξαιρετικές περιστάσεις. Αυτός ο ποσοτικός κεφαλαιακός στόχος θα πρέπει να επιτευχθεί έως την 30ή Ιουνίου 2012, με βάση τα σχέδια που θα συμφωνηθούν με τις εθνικές εποπτικές αρχές και θα συντονιστούν από την ΕΑΤ. Αυτή η συνετή αποτίμηση δεν θα επηρεάσει τους ισχύοντες κανόνες χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Οι εθνικές εποπτικές αρχές, υπό την αιγίδα της ΕΑΤ, πρέπει να διασφαλίσουν ότι τα σχέδια των τραπεζών για κεφαλαιακή ενίσχυση δεν θα συνεπάγονται εκτεταμένη απομόχλευση και ότι θα διατηρούν τη ροή πιστώσεων προς την πραγματική οικονομία, λαμβανομένων υπόψη των σημερινών επιπέδων έκθεσης του ομίλου και των αντίστοιχων θυγατρικών στο σύνολο των κρατών μελών, και έχοντας επίγνωση της ανάγκης να αποφευχθεί η αδικαιολόγητη πίεση στην πιστωτική επέκταση στις χώρες υποδοχής ή στις αγορές κρατικών ομολόγων.

5. **Χρηματοδότηση της κεφαλαιακής ενίσχυσης:** Οι τράπεζες θα πρέπει πρωτίστως να χρησιμοποιήσουν ιδιωτικούς κεφαλαιακούς πόρους, μεταξύ άλλων μέσω αναδιάρθρωσης και μετατροπής του χρέους σε μετοχικούς τίτλους. Οι τράπεζες θα πρέπει να υπόκεινται σε περιορισμούς ως προς την καταβολή μερισμάτων και πρόσθετων παροχών έως ότου επιτευχθεί ο στόχος. Εφόσον χρειαστεί, οι εθνικές κυβερνήσεις θα πρέπει να παρέχουν σχετική στήριξη και σε περίπτωση που αυτή δεν μπορεί να παρασχεθεί, η ανακεφαλαιοποίηση θα πρέπει να χρηματοδοτηθεί μέσω δανείου του ΕΤΧΣ, εφόσον πρόκειται για κράτη της Ευρωζώνης.

Κρατική ενίσχυση

6. Οποιαδήποτε μορφή δημόσιας στήριξης, είτε εθνική είτε σε επίπεδο ΕΕ, θα υπόκειται στις προϋποθέσεις που ορίζονται στο ισχύον ειδικό πλαίσιο κρατικής ενίσχυσης για την αντιμετώπιση της κρίσης, το οποίο θα εφαρμόζεται όπως ανέφερε η Επιτροπή με την απαιτούμενη αναλογικότητα λόγω του συστημικού χαρακτήρα της κρίσης.